

Sygn. akt II AKa 15/19

Sygn. akt II AKa 15/19 (łącznie z II AKz 73/19)

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Anna Zdziarska

Sędziowie: SA – Katarzyna Capałowska

SO (del.) – Anna Grodzicka – spr.

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Grajber

przy udziale Prokuratora Marka Deczkowskiego

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2023 r.

sprawy:

1. A. D. (1), syna K. i S. z domu K., urodzonego (...) w O.

oskarżonego z art. 296 § 3 k.k. w zb. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i in.

2. A. S. (1), syna J. i S. z domu N., urodzonego (...) w T.

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 3 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

3. W. M. (1), syna J. i R. z domu M., urodzonego (...) w W.

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 3 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i in.

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych i zażalenia prokuratora na orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 31 października 2017 r. sygn. akt VIII K 179/08

zmienia zaskarżony wyrok:

w części dotyczącej oskarżonego A. D. (1) w ten sposób, że:

uchyla rozstrzygnięcia o karze łącznej pozbawienia wolności z pkt 28, środka karnym z pkt 11 oraz o połączeniu środków karnych zakazu z pkt 30;

za podstawę prawną rozstrzygnięcia przyjmuje przepisy Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 czerwca 2010 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k.;

w zakresie czynu przypisanego w pkt 1 z jego opisu eliminuje także ustalenie od słów „, a w okresie co najmniej od lutego 2000 r.” do słów „, ponosząc stratę w wysokości 3 189 446 zł ”, zaś datę końcową jego popełnienia ustala na dzień 18 grudnia 1999 r., nadto z podstawy prawnej skazania eliminuje art. 271 § 1 k.k. i art. 11 § 2 k.k., a z podstawy wymiaru kary art. 11 § 3 k.k. i karę pozbawienia wolności za ten czyn obniża do 3 (trzech) lat;

ustala, że orzeczony na mocy art. 41 § 2 k.k. w pkt 3 środek karny dotyczy zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie działalności handlowej i usługowej;

w zakresie czynu przypisanego w pkt 4 eliminuje z kwalifikacji prawnej i podstawy skazania art. 11 § 2 k.k., z podstawy wymiaru kary art. 11 § 3 k.k., a karę pozbawienia wolności za ten czyn obniża do 3 (trzech) lat;

ustala, że orzeczony na mocy art. 41 § 2 k.k. w pkt 6 środek karny dotyczy zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie działalności handlowej i usługowej;

w zakresie czynu przypisanego w pkt 7 wyroku z podstawy prawnej skazania eliminuje art. 270 § 1 k.k., a karę pozbawienia wolności za ten czyn obniża do 4 (czterech) lat;

na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. łączy jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone niniejszym wyrokiem za czyny z pkt 1, 4 i 7 i jako karę łączną wymierza oskarżonemu karę 4 (czterech) lat i 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności;

na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 90 § 2 k.k. łączy środki karne zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie działalności handlowej i usługowej orzekając ten zakaz na okres 5 (pięciu) lat;

na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej niniejszym wyrokiem kary łącznej pozbawienia wolności zalicza oskarżonemu A. D. (1) okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 29 sierpnia 2006 r. do dnia 14 września 2006 r.;

w części dotyczącej oskarżonego A. S. (1) w ten sposób, że:

a. uchyla rozstrzygnięcie o środku karnym z pkt 12;

b. za podstawę prawną rozstrzygnięcia przyjmuje przepisy Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 czerwca 2010 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k.;

c. w zakresie czynu przypisanego w pkt 7 wyroku z podstawy prawnej skazania eliminuje art. 270 § 1 k.k., zaś karę pozbawienia wolności za ten czyn obniża do roku i 6 (sześciu) miesięcy;

w części dotyczącej oskarżonego W. M. (1) w ten sposób, że:

a. uchyla rozstrzygnięcia o karze łącznej pozbawienia wolności z pkt 31, środku karnym z pkt 13 oraz o połączeniu środków karnych zakazu z pkt 33;

b. za podstawę prawną rozstrzygnięcia przyjmuje przepisy Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 czerwca 2010 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k.;

c. w zakresie czynu przypisanego w pkt 7 wyroku z podstawy prawnej skazania eliminuje art. 270 § 1 k.k., zaś karę pozbawienia wolności za ten czyn obniża do 4 (czterech) lat;

d. w zakresie czynu przypisanego w pkt 18 wyroku karę pozbawienia wolności obniża do 5 (pięciu) lat;

e. ustala, że orzeczony na mocy art. 41 § 2 k.k. w pkt 20 środek karny dotyczy zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie działalności handlowej i usługowej;

f. w zakresie czynu przypisanego w pkt 21 wyroku eliminuje z kwalifikacji prawnej i podstawy skazania art. 11 § 2 k.k., z podstawy wymiaru kary art. 11 § 3 k.k., zaś karę pozbawienia wolności za ten czyn obniża do 3 (trzech) lat;

g. ustala, że orzeczony na mocy art. 41 § 2 k.k. w pkt 23 środek karny dotyczy zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie działalności handlowej i usługowej;

h. w zakresie czynu przypisanego w pkt 25 wyroku wyczerpującego dyspozycję art. 296 § 3 k.k. z jego opisu eliminuje także ustalenie od słów „ w dniu 16 grudnia 1999 r. w W. zawarł umowę z (...) Company S.A.” do słów „ w wysokości nie mniejszej niż 4.896.587,00 złotych ” oraz ustalenie „ w łącznej wysokości nie mniejszej niż 8.256.587,00 złotych” , datę jego popełnienia ustala na dzień 28 grudnia 2000 r., zaś wysokość szkody określonej w tym czynie ustala na kwotę nie mniejszą niż 3 360 000,00 złotych i karę pozbawienia wolności za ten czyn obniża do 2 (dwóch) lat;

i. ustala, że orzeczony na mocy art. 41 § 2 k.k. w pkt 27 środek karny dotyczy zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie działalności handlowej i usługowej;

j. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. łączy jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone niniejszym wyrokiem za czyny z pkt 7, 18, 21 i 25 i jako karę łączną wymierza oskarżonemu karę 6 (sześciu) lat pozbawienia wolności;

k. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 90 § 2 k.k. łączy środki karne zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie działalności handlowej i usługowej orzekając ten zakaz na okres 6 (sześciu) lat;

l. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej niniejszym wyrokiem kary łącznej pozbawienia wolności zalicza oskarżonemu W. M. (1) okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 21 lutego 2000 r. do dnia 23 listopada 2000 r. oraz od dnia 28 lipca 2011 r. do dnia 25 kwietnia 2012 r.;

w pozostałej części wobec oskarżonych A. D. (1), A. S. (1) i W. M. (1), w tym w zakresie rozstrzygnięcia z pkt 36 wyroku w przedmiocie kosztów procesu, zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. J. Kancelaria Adwokacka w W. (...), 20 (tyśiąc sto pięćdziesiąt sześć 20/100) złotych, w tym 23 % VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu W. M. (1) z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

zwalnia oskarżonych A. D. (1), A. S. (1) i W. M. (1) od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, w tym od opłaty za obie instancje, ustalając, że wchodzące w ich skład wydatki ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE	
--------------	--

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 15/19 łącznie z II AKz 73/19
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	6	
CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 31 października 2017 r. w sprawie VIII K 179/o8

1.2. Podmiot wnoszący środek odwoławczy

oskarżyciel publiczny (zaskarżenie wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu w pkt 36)

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońcy oskarżonego A. D. (1), obrońca oskarżonego A. S. (1) oraz obrońca oskarżonego W. M. (1)

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do rozstrzygnięcia o kosztach procesu w pkt 36 wyroku (zażalenie Prokuratora)	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	

#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	Uchylenie	#	Zmiana
---	-----------	---	--------

Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów	
---	--

Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	<p><u>Apelacje obrońców oskarżonego A. D. (1)</u></p> <p>Apelacja adw. J. G. k. 12989-13024</p> <p>Obraza przepisów postępowania, mająca wpływ na treść wyroku, w szczególności art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., a w konsekwencji błąd w ustaleniach faktycznych w odniesieniu do wszystkich przypisanych czynów (wskazanie poszczególnych zarzutów z wyszczególnieniem okoliczności uzasadniających zarzuty – k. 12989-13024, tom LXVI akt sprawy)</p> <p>Obraza prawa materialnego, tj. art. 284 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 271 § 3 k.k.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadne - w zakresie obrazy prawa materialnego</p> <p># niezasadne – pozostałe zarzuty</p>

**Apelacja r. pr. M. K. (1) – k.
13026-13045**

Obraza prawa materialnego, tj. art. 296 § 1 i 3 k.k. (czyn I)

Obraza przepisów postępowania, mająca wpływ na treść wyroku, w szczególności art. 7 k.p.k. i art. 4 k.p.k. w, a w konsekwencji błąd w ustaleniach faktycznych odniesieniu do wszystkich przypisanych czynów (wskazanie zarzutów z wyszczególnieniem okoliczności uzasadniających zarzuty – k. 13026-13045, tom LXVI akt sprawy)

Apelacja adw. W. M. (2)

Obraza prawa procesowego, mająca wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 413 § 1 pkt 4 i 5 k.p.k. w zw. z art. 442 § 3 k.p.k. polegająca na ponownym braku prawidłowego wskazania wysokości szkody, jaką miał wyrządzić oskarżony działaniem opisanym w punkcie III zarzutów (punkcie 7 rozstrzygnięcia), gdyż sentencja orzeczenia zawiera wewnętrzne sprzeczności, a nadto braku zawarcia w opisie czynu znamion przywłaszczenia kwot opisanych tym zarzutem, skoro oskarżeni S., M. i D. przekazali te kwoty na zagraniczne konta (...) Ltd. w H. K., ale nie ustalono czy i jak oskarżeni następnie weszli w posiadanie tych kwot, lub też jak z nimi postąpili;

Obraza prawa procesowego, mająca wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. (winno być k.k.) polegająca na mało wnikliwym przeprowadzeniu dowodów nakazanych do przeprowadzenia w wyroku uchylającym Sądu Apelacyjnego w Białymstoku oraz na wymykającej

się spod wymagań art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. ocenie tych dowodów, co nie tylko wpłynęło na wadliwe uznanie winy oskarżonego za czyn z punktu III wyroku, ale także wpłynęło na nieuprawnione przypisanie oskarżonemu zarzutu z punktu II wyroku (oszustwa podatkowego i subwencyjnego), co tym samym utrudnia oskarżonemu i jego obrońcom wykonywanie prawa do obrony;

Obraza prawa materialnego, a mianowicie art. 296 § 3 k.k. poprzez bezpodstawne przypisanie oskarżonemu działania na szkodę (...) Company SA w sytuacji, gdy po stronie A. D. (1) nie zaistniał żaden tytuł prawny ani faktyczny do zajmowania się sprawami majątkowymi tejże spółki, a tym samym jego działanie nie mogło wyczerpać znamion art. 296 § 3 k.k., a ewentualna odpowiedzialność za zachowania objęte zarzutem z punktu I wyroku winna być ograniczona co najwyżej do przypisania mu ewentualnie zarzutu wystawienia faktur potwierdzających nieistniejące transakcje, tj. czynu z art. 271 § 1 k.k. (zagrożonego znacznie niższymi karami – od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności, niż przyjęta przez Sąd podstawa wymiaru kary z art. 296 § 3 k.k. – od roku do 10 lat);

Obraza prawa procesowego, mająca wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 413 § 1 pkt 4 i 5 k.p.k., polegająca na braku wykazania w uzasadnieniu wyroku, jakie przepisy ustaw podatkowych oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.) naruszyli oskarżeni występując o

	<p>zwrot nadwyżki podatku VAT oraz subwencji PFRON, wszak samo postąpienie przez podatnika w określony sposób, które najpierw doprowadziło do przyznania mu racy przez organy podatkowe, a następnie zostało zakwestionowane w drodze decyzji podatkowych nie stanowi przestępstwa skarbowego lub przestępstwa oszustwa, do przypisania których, konieczne jest dodatkowo wykazanie wypełnienia znamion przestępstwa, w tym umyślnego celowego naruszenia przepisów podatkowych i subwencyjnych.</p>	
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Zarzut obraży przepisów postępowania oraz błędu w ustaleniach faktycznych jest niezasadny.</p> <p>Wbrew twierdzeniom obrońców Sąd Okręgowy nie dopuścił się mogącej rzutować na treść wyroku obraży przepisów postępowania, zwłaszcza zaś w zakresie sposobu przeprowadzenia postępowania dowodowego, a także oceny istotnych dowodów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej oskarżonego. Ustalenia faktyczne zostały poczynione na podstawie wszechstronnej analizy przeprowadzonych dowodów, których ocena nie wykazuje błędów natury faktycznej czy logicznej, zgodna jest ze wskazaniami wiedzy, doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania. Ustalenia faktyczne należy zatem uznać za prawidłowe wynikające z określonych dowodów, ocenionych zgodnie z kryteriami, o których</p>		

mowa w art. 7 k.p.k. Sformułowana w tym przepisie zasada swobodnej oceny dowodów określa warunki tworzące granice kształtowania sędziowskiego przekonania, których przekroczenie czyni ocenę dowodów dowolną.

Ocenę zasadności apelacji należy rozpocząć od zarzutu obrazy przepisów postępowania poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego.

I tak, odnosząc się do czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 1 wyroku, zarzut wadliwej oceny dowodów należy ocenić jako niezasadny. Tożsamy zarzut został podniesiony w apelacji obrońcy oskarżonego r. pr. M. K. (1), co umożliwia ustosunkowanie się do nich łącznie.

Sąd pierwszej instancji w sposób wszechstronny odniósł się do określonych grup dowodowych, a także wskazał dlaczego wyjaśnieniom oskarżonego nie dał wiary w oparciu o dowody przeciwne. W szczególności, Sąd ten dokonał prawidłowej oceny zeznań świadka J. W. (1), E. S. (1), H. T. (1), B. Ż.-Z., a także wyjaśnień S. J.. Wprawdzie dokonując w uzasadnieniu wyroku zbiorczego wyliczenia dowodów Sąd I instancji nie wskazał zeznań J. W. (1), jednakże dowód ten niewątpliwie znajdował się w polu rozważań Sądu przy ferowaniu wyroku zgodnie z wymogiem art. 410 k.p.k. Dokonując analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy odwołał się m. in. do zeznań tego świadka (str. 229-233v uzasadnienia wyroku) konfrontując ich treść z pozostałymi dowodami odnoszącymi się m. in. do kwestii sprawowania zarządu w spółce

(...) SA po aresztowaniu W. M. (1). Ocena zeznań świadka, jak również wyjaśnień oskarżonych, nie jest oceną dowolną, ale respektuje ona wymogi procesowe i jako taka spełnia kryteria, o których mowa w art. 7 k.p.k. Dowody te zostały poddane właściwej ocenie stosownie do zasad określonych w art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. Wbrew twierdzeniom skarżących Sąd I instancji nie naruszył reguł logicznego rozumowania w ocenie zebranego materiału dowodowego. W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy przedstawił logiczną i wyczerpującą argumentację, uwzględniającą zasady prawidłowego rozumowania, wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego. Sąd należycie rozważył treść dowodów powołanych w uzasadnieniu trafnie kwalifikując zachowanie oskarżonego jako wyczerpujące dyspozycję art. 296 § 3 k.k.

Ocena możliwości pociągnięcia do odpowiedzialności karnej za czyn z art. 296 § 3 k.k. w zw. z art. 296 § 1 k.k. wynika z faktu, że oskarżony A. D. (1) współdziałał z W. M. (1) – prezesem zarządu spółki (...) Company SA w W. – który, będąc z mocy ustawy zobowiązany do zajmowania się jej sprawami majątkowymi, nadużył udzielonych mu uprawnień przekazując A. D. (1) środki pieniężne w łącznej kwocie 19.886.182,80 zł z tytułu fikcyjnych transakcji polegających na sprzedaży przez (...) SA na rzecz (...) Company SA nieistniejącego towaru. Wywody Sądu I instancji są w tym zakresie są trafne i przekonywujące i brak jest podstaw do skutecznego ich kwestionowania. Odpowiedzialność karna oskarżonego A. D. (1) wynika z art. 21 § 2 k.k., który stanowi, że

jeżeli okoliczność osobista dotycząca sprawy, wpływająca chociażby tylko na wyższą karalność, stanowi znamię czynu zabronionego, współdziałający podlega odpowiedzialności karnej przewidzianej za ten czyn zabroniony, gdy o tej okoliczności wiedział, chociażby go nie dotyczyła. W świetle ustalonych faktów nie ulega wątpliwości, że oskarżony A. D. (1) miał świadomość, że W. M. (1) jako Prezes zarządu spółki (...) Company SA z mocy ustawy był zobowiązany do zajmowania się sprawami majątkowymi tej spółki, a zatem, że należał do kręgu podmiotów podlegających odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 296 § 1 k.k. Oskarżony A. D. (1) wiedział przy tym, że podejmowane działania godzą w interesy majątkowe spółki (...) SA prowadząc do wyrządzenia szkody w wielkich rozmiarach. Kwestię wyrządzenia takiej szkody obejmował swoim zamiarem, skoro w okresie od 30 kwietnia 1999 r. do 18 grudnia 1999 r. podjął czynności polegające na wystawieniu faktur dokumentujących rzekomą sprzedaż towaru na rzecz (...) Company SA., a zatem poświadczających nieprawdę.

W analizowanym zakresie stanowisko Sądu I instancji co do realizacji przez oskarżonego A. D. (1) znamion czynu zabronionego z art. 296 § 3 k.k. w zb. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. nie budzi zastrzeżeń i należy uznać je za prawidłowe z punktu widzenia dokonanych ustaleń.

Nie można jednak odmówić słuszności twierdzeniom obrońców, gdy wskazują na błędną ocenę prawną zachowania oskarżonego w aspekcie działań (zaniechań) podjętych na szkodę spółki (...) SA

w okresie od lutego 2000 r. do 18 września 2000 r. W odniesieniu do zachowania oskarżonego A. D. (1) opisanego w drugiej części zarzutu z pkt I aktu oskarżenia w sprawie V Ds. 112/07 Prokuratury Okręgowej w Ostrołęce Sąd I instancji nietrafnie uznał, że zachowanie to realizuje znamiona określone w art. 296 § 3 k.k.

Uznając za udowodniony, bo wynikający z przeprowadzonych dowodów, fakt, że oskarżony A. D. (1) na mocy uzgodnień z W. M. (1) sprawował nieformalnie nadzór (kontrolę) nad działalnością gospodarczą spółki (...) SA zajmując się jej sprawami majątkowymi nie można podzielić stanowiska Sądu pierwszej instancji co do istnienia szczególnego źródła tego obowiązku wynikającego z umowy. Zachowanie sprawcy czynu zabronionego z art. 296 § 1 k.k. wyznacza m. in. formalna szczególna powinność określonego zachowania się na rzecz pokrzywdzonego, a także nadużycie przez sprawcę swoich uprawnień lub niedopełnienie przez niego obowiązków. Przez zajmowanie się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą rozumie się wszelkie zachowania polegające na decydowaniu w tych sprawach, współdziałaniu w decyzjach lub wpływaniu na rozstrzygnięcia bądź udzielaniu rady, jeśli jest się do tego zobowiązany z jakiegokolwiek tytułu. Wskazane kompetencje muszą wynikać z przepisu ustawy, decyzji właściwego organu lub umowy. W realiach niniejszej sprawy warunek ten nie został spełniony. Nie doszło do nawiązania stosunku umownego łączącego spółkę (...) z oskarżonym A. D. (1). Nie był on Prezesem zarządu tej spółki (funkcję tę pełnił J. W. (1)), jak również prokurentem

spółki, którą to funkcję w tym czasie pełniła E. M. (siostra W. M.). Natomiast nieformalne powierzenie oskarżonemu przez W. M. (1) kontroli nad sprawami majątkowymi spółki (w okresie jego nieobecności w związku z tymczasowym aresztowaniem) nie może być rozumiane jako umowne zobowiązanie się do podejmowania określonych czynności. Okoliczność, że oskarżony współdecydował o sprawach majątkowych spółki (...) SA i wywierał istotny wpływ na sposób funkcjonowania spółki (co wynika m. in. z zeznań świadka J. W. (1) - Prezesa zarządu), nie jest wystarczająca do uznania, że zachowanie oskarżonego (opisane w drugiej części zarzutu z pkt I), podjęte w okresie od lutego 2000 r. do 18 września 2000 r., wypełniało znamiona przestępstwa niegospodarności, o którym mowa w art. 296 § 1 k.k.

Prawidłowa ocena tych ustaleń w powiązaniu z zasadami odpowiedzialności karnej za przestępstwo skutkowe popełnione przez zaniechanie (art. 2 k.k.) wskazuje na brak podstaw do penalizowania zachowania oskarżonego na gruncie art. 296 § 3 k.k. w tym obszarze, który dotyczy okoliczności związanych z zaniechaniem poinformowania J. W., jako Prezesa zarządu spółki (...) Company SA, o rosnących kosztach składowania paliwa w S., wezwań ze strony (...) do odbioru towaru stanowiącego zabezpieczenie kredytu oraz niepodjęcia działań zmierzających do odebrania paliwa.

Z uwagi na skutkowy charakter czynu, zachowanie sprawcy należy oceniać z perspektywy art. 2 k.k. Przepis ten stanowi, że odpowiedzialności karnej za

przestępstwo skutkowe popełnione przez zaniechanie podlega ten tylko, na kim ciążył prawny, szczególny obowiązek zapobiegnięcia skutkowi.

Dla ustalenia warunków odpowiedzialności za przestępstwo skutkowe popełnione przez zaniechanie, konieczne jest stwierdzenie, że dana osoba miała prawny, szczególny obowiązek zapobiegnięcia skutkowi, w danych, konkretnych okolicznościach. Znaczenie ma więc nie to, jak faktycznie wyglądało sprawowanie funkcji zarządczych w spółce (...) SA w okresie, gdy W. M. (1) przebywał w areszcie, ale prawne umocowanie do podejmowania określonych działań przez oskarżonego A. D. (1). Ustalenie braku takiego prawnego szczególnego obowiązku po stronie oskarżonego nie pozwala na przypisanie znamion czynu z art. 296 § 3 k.k. w tym obszarze, o którym była wyżej mowa.

W tym stanie rzeczy zarzut obrazy prawa materialnego (podniesiony przez wszystkich obrońców) uznano za częściowo zasadny. Skoro – w świetle poczynionych ustaleń – brak jest podstaw do przyjęcia, że w okresie od lutego 2000 r. do 18 września 2000 r. na oskarżonym A. D. ciążył prawny, szczególny obowiązek zapobiegnięcia skutkowi, to nie można uznać, aby oskarżony swoim zachowaniem naruszył normę art. 296 § 3 k.k. W świetle powyższych rozważań za bezprzedmiotowe należy uznać zarzuty dotyczące obrazy przepisów postępowania, a to art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., w aspekcie braku dokładnego określenia przypisanego czynu, pominięcia pewnych okoliczności istotnych dla

oceny działań (zaniechań) podjętych przez oskarżonego w stosunku do spółki (...) SA, czy też sposobu wyliczenia szkody.

Jednocześnie za nietrafne należy uznać zarzuty podniesione w apelacjach adw. W. M. (2) i r. pr. M. K. (1) zmierzające do ograniczenia odpowiedzialności oskarżonego wyłącznie do czynu z art. 271 § 1 k.k. polegającego na wystawieniu faktur poświadczających nieprawdę.

Kwestia związana z oceną prawną zachowania oskarżonego podjętego w okresie od 30 kwietnia 1999 r. do 18 grudnia 1999 r. (data wystawienia ostatniej z faktur wskazanej w zarzucie) została już wyżej omówiona. Niewątpliwie oskarżony A. D. (1) wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 296 § 3 k.k. w zb. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Skarżący zdają się nie dostrzegać rzeczywistej treści zarzutu z pkt I obejmującego kompleks zachowań oskarżonego, a polegających m. in. na działaniu wspólnie i w porozumieniu z W. M. (1), którego istotą było wyprowadzenie środków pieniężnych ze spółki (...) SA w oparciu o faktury VAT dokumentujące rzekomą sprzedaż towarów przez (...) SA w B. (pierwsza część zarzutu). W tym zakresie stanowisko Sądu I instancji co do oceny prawnej zachowania oskarżonego nie budzi zastrzeżeń. Ustalenia dotyczące współdziałania z W. M. (1) w ramach procedury wyprowadzenia środków pieniężnych ze spółki (...) SA przy uwzględnieniu fikcyjnych transakcji handlowych pomiędzy (...) Company a spółką (...) SA, a także co do rozmiaru wyrządzonej szkody, dają pełną podstawę

do przypisania oskarżonemu sprawstwa czynu z art. 296 § 3 k.k. kwalifikowanego kumulatywnie z czynem polegającym na wystawieniu dokumentów (faktur) poświadczających nieprawdę. Jak już wskazano, podstawa normatywna pozwalająca na pociągnięcie A. D. (1) do odpowiedzialności karnej za czyn z art. 296 § 3 k.k. popełniony na szkodę (...) Company SA wynika z art. 21 § 2 k.k. Zważyć należy, że czyn zarzucony A. D. (1) w pkt I a.o. w sprawie V Ds. 112/07 Prokuratury Okręgowej w Ostrołęce jest powiązany z czynem zarzucenym W. M. (1) w pkt II a.o. w sprawie VI Ds. 30/11 Prokuratury Okręgowej w Olsztynie, a i w tym zakresie ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy (str. 20-28 uzasadnienia wyroku) należy uznać za prawidłowe (o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia).

Przypisanie oskarżonemu czynności sprawczych spenalizowanych treścią art. 296 § 3 k.k. wynika z istoty czynu popełnionego wspólnie i w porozumieniu z oskarżonym W. M. (1), który pozostawał w kręgu podmiotów podlegających odpowiedzialności karnej z art. 296 § 1 k.k. Z kolei, znamiona przestępstwa niegospodarności zawierają się w opisie przypisanego czynu, który dla odzwierciedlenia prawnej charakterystyki zachowania sprawcy nie wymaga przywołania ustawowych zwrotów zamieszczonych w przepisie typizującym określony typ przestępstwa. Z punktu widzenia prawidłowego stosowania normy art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. przy orzekaniu sąd korzysta z pewnej swobody w redagowaniu opisu przestępstwa, pozwalającej na zastąpienie słów ustawy

określających znamię przestępstwa ustaleniami faktycznymi, które swą treścią adekwatnie wypełniają znaczenie tego znamienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 r., IV KK 111/09, OSNwSK 2009, poz. 2120). Przepis art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. wymaga, aby wyrok skazujący zawierał „dokładne określenie przypisanego oskarżonemu czynu”. Zwrot ten oznacza, że opis czynu powinien wskazywać czas, miejsce, sposób i okoliczności popełnienia przestępstwa oraz jego skutki, a zwłaszcza wysokość powstałej szkody (art. 332 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 413 § 1 pkt 4 i § 2 pkt 1 k.p.k.). Te wszystkie elementy zostały ujęte w opisie przypisanego oskarżonemu czynu. W związku z tym zarzut obrazy przepisów postępowania poprzez brak dokładnego określenia przypisanego oskarżonemu czynu, należy uznać za bezzasadny. Z punktu widzenia znamion strony przedmiotowej przestępstwa dokładne określenie sposobu i okoliczności jego popełnienia wymaga zawarcia w opisie czynu tych elementów przebiegu zdarzenia, które wypełniają te znamiona. Opis czynu powinien w związku z tym zawierać komplet znamion, które zostały wypełnione ustalonym zachowaniem sprawcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2012 r., IV KK 375/11, OSNKW 2012/7, poz. 78).

W konsekwencji, zarzuty sformułowane w apelacjach obrońców adw. W. M. i r. pr. M. K., a także te z pkt I a. i I h. oraz I i-k. apelacji obrońcy adw. J. G., należy uznać za niezasadne. W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy przytoczył okoliczności stanowiące podstawę ustaleń faktycznych w kwestionowanym

zakresie, prawidłowo kwalifikując zachowanie oskarżonego jako wyczerpujące znamiona przestępstwa art. 296 § 3 k.k. w zb. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Okoliczności związane z wystawieniem faktur dokumentujących nieistniejące transakcje handlowe pomiędzy (...) SA w B. a (...) Company SA w W. wynikały z konkretnych dowodów prawidłowo ujawnionych w toku przewodu sądowego. Podstawę dowodową ustaleń stanowiła nie tylko opinia biegłego B. M., ale także zeznania pracowników w/w spółek, którzy – wbrew temu, co twierdzi w apelacji adw. J. G. – nie potwierdzili obrotu towarami ujętymi na fakturach, których dotyczy przedmiotowy zarzut (vide zeznania świadków K. D., M T., H. O.). Trafność ustaleń i wniosków nie budzi zastrzeżeń, co pozwala uznać wywody zawarte w apelacjach w tym zakresie za polemiczne. Wbrew twierdzeniom skarżących przywołaną w uzasadnieniu wyroku argumentację należy uznać za logiczną i przekonującą, a jednocześnie wystarczającą dla oceny poprawności zaprezentowanych ocen. W konsekwencji, zarzuty obrazy przepisów postępowania, tj. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. oraz art. 5 § 2 k.p.k., jak też błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia (podniesione w apelacji adw. J. G.), nie zasługują na uwzględnienie. Nie ma racji obrońca twierdząc, że w aktach sprawy brak jest stanowczych i jednoznacznych dowodów wskazujących na fikcyjność transakcji pomiędzy (...) Company a (...) SA, co powinno prowadzić do uniewinnienia oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Stanowisko obrony jest w tym zakresie niespójne i niekonsekwentne, skoro adw. W. M. w swojej apelacji prezentuje twierdzenie, że odpowiedzialność A. D. (1) za zachowania objęte zarzutem z pkt I a.o winna być ograniczona do przypisania oskarżonemu ewentualnie sprawstwa czynu z art. 271 § 1 k.k. w związku z wystawieniem faktur potwierdzających nieistniejące transakcje.

W zakresie czynu z pkt II wyroku Sąd I instancji wskazał w oparciu i jakie okoliczności i dowody doszedł do przekonania o winie oskarżonego. Poza opinią biegłego B. M. podstawę ustaleń stanowiły wyniki kontroli skarbowej w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem Skarbu Państwa, a częściowo także wyjaśnienia A. S.. Uzasadnienie wyroku zawiera wyczerpującą i logiczną argumentację w tym zakresie, wskazano jaki był mechanizm działania oskarżonych, którzy – jak słusznie uznał Sąd Okręgowy – działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dopuścili się przestępstwa oszustwa w stosunku do mienia znacznej wartości (str. 33-37 300-301v uzasadnienia wyroku). Brak jest podstaw do podważenia dokonanej przez Sąd I instancji oceny materiału dowodowego. Poczynione ustalenia faktyczne i wnioski co do oceny prawnej zachowania oskarżonego A. D. (1) oraz W. M. (1), należy uznać za prawidłowe. Opis czynu zawiera wszystkie znamiona konieczne z punktu widzenia realizacji normy art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k., zaś w uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał co do jakich okoliczności pracownicy US i PFRON zostali wprowadzeni w błąd. Nie mają zatem racji

obrońcy wskazując na obrazę przepisów prawa procesowego poprzez brak dokładnego określenia przypisanego czynu. Bezzasadne są przy tym twierdzenia adw. W. M. co do konieczności wskazania w opisie czynu konkretnych norm prawa podatkowego i tych dotyczących subwencji, do których naruszenia doszło w wyniku zachowania oskarżonych. Przekonanie obrońców o wadliwości ustaleń w zakresie omawianego czynu nie zostało wsparte rzeczową, logiczną i przekonującą argumentacją. Odnosząc się do kwestii penalizacji tego czynu na gruncie art. 76 § 1 k.k.s. (argumenty obrońcy r. pr. M. K.) stwierdzić należy, że przyjęta przez Sąd I instancji kwalifikacja prawna czynu jest prawidłowa. Reguły wyłączania wielości ocen mają zastosowanie jedynie w wypadku zbiegu przepisów ustawy, natomiast nie stosuje się ich w razie idealnego zbiegu czynów zabronionych, o którym mowa w art. 8 § 1 k.k.s. (por. uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego – Izba Karna z dnia 24 stycznia 2013 r. I KZP 19/12, Legalis).

Odnosząc się do czynu z pkt III a.o. (przypisanego w pkt 7 wyroku) nie można zgodzić się z twierdzeniem obrońców, że kluczowa dla sprawy okoliczność związana z wysokością przywłaszczonego mienia, została ustalona wadliwie. Istotą przestępstwa przywłaszczenia w przedmiotowej sprawie było dokonanie transferu środków pieniężnych w łącznej kwocie 7.150.680,00 USD dolarów amerykańskich (stanowiącej równowartość 23.891.768,51 zł z dni transferów) należących do spółek, a zatem stanowiących dla oskarżonych mienie cudze, na

zagraniczne konta (...) Ltd. z siedzibą w H. K. pod pozorem realizacji warunków kontraktu nr 034/98 z dnia 21 września 1998 r. dotyczącego dostaw polimeru. W ocenie Sądu Apelacyjnego ustalenia faktyczne poczynione w zakresie tego czynu należy uznać za prawidłowe wynikające z całokształtu zgromadzonych dowodów, które Sąd I instancji prawidłowo przeprowadził, ujawnił i ocenił. Dostrzec należy, iż jednym z dowodów stanowiącym podstawę do takich ustaleń były wyjaśnienia oskarżonego A. S. (1), który - przyznając się częściowo do zarzucanego czynu - opisał okoliczności i sposób jego popełnienia (k. 1629-1638, 2721-2723, 3185-3187, 3819-3820, 4746-4747). Wbrew twierdzeniom skarżących brak jest podstaw do kwestionowania prawidłowości tych ustaleń znajdujących podstawę w konkretnych dowodach wyszczególnionych i wszechstronnie przeanalizowanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Niewątpliwie zachowanie oskarżonych polegające na przelaniu pieniędzy na rachunek innej firmy w oparciu o fikcyjną umowę wyczerpuje znamiona przestępstwa przywłaszczenia z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. Są to bowiem działania zmierzające do pozbawienia spółek należącego do nich mienia. Dla przypisania przestępstwa przywłaszczenia nie jest konieczne wykazanie (udowodnienie), co stało się z tymi środkami po dokonaniu przelewu, jak również i to, czy wytransferowane za granicę środki znalazły się następnie w posiadaniu oskarżonych i czy trafiły do ich majątku osobistego. Skutek związany z przywłaszczeniem mienia nastąpił z chwilą dokonania przelewu środków na konto spółki

(...) w oparciu o fikcyjną umowę. Dokonanie wypłat z konta osobiście przez oskarżonych, czy też przez inne osoby z przeznaczeniem środków dla oskarżonych, stanowiłoby jedynie potwierdzenie trafnie ustalonych faktów.

W konsekwencji, stanowisko Sądu I instancji co do oceny prawnej zachowania oskarżonego A. D. (a w tym zakresie także A. S. i W. M.) nie nasuwa zastrzeżeń. W realiach sprawy - uwzględniając okoliczności czynu ujawnione m. in. przez oskarżonego A. S. (1) - nie ulega wątpliwości, że oskarżeni wytransferowali środki pieniężne należące do spółek w oparciu o fikcyjną umowę działając z zamiarem ich przywłaszczenia. Przywłaszczeniem w rozumieniu art. 284 k.k. jest bezprawne, z wyłączeniem osoby uprawnionej, rozporządzenie znajdującym się w posiadaniu sprawcy cudzym mieniem ruchomym przez włączenie go do majątku swego lub innej osoby (podmiotu) i powiększenie w ten sposób swojego lub innej osoby stanu posiadania, bądź też przeznaczenie go na inny cel niż przekazanie właścicielowi (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 3 grudnia 1998 r., II AKa 176/98, Biuletyn Orzecznictwa SA w Lublinie, 1999/2/11). W tym stanie rzeczy sformułowany w apelacjach zarzut obrazy prawa procesowego, w szczególności art. 4 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. oraz art. 413 § 1 pkt 4 i 5 k.p.k., należy uznać za chybiony.

Bezzasadne jest także podnoszenie zarzutu naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. (apelacja adw. J. G.). Dla oceny czy doszło do naruszenia zasady in dubio pro

reo nie mają bowiem znaczenia wątpliwości związane z treścią ustaleń faktycznych lub sposobem interpretowania prawa, podnoszone przez stronę. Wskazany przepis jest w istocie adresowany do sądu, ważne jest więc to, czy w świetle realiów konkretnej sprawy sąd ten w rzeczywistości takie wątpliwości powziął i wobec braku możliwości ich usunięcia rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego, względnie czy powinien takie wątpliwości powziąć. Zatem w wypadku, gdy określone ustalenia faktyczne zależne są od dania wiary lub odmówienia wiarygodności dowodom, w tym wyjaśnieniu oskarżonego A. D., nie można mówić o naruszeniu zasady określonej w art. 5 § 2 k.p.k., a zastrzeżenia związane z oceną wiarygodności dowodów mogą być rozstrzygane jedynie przez pryzmat treści art. 7 k.p.k., a więc na płaszczyźnie utrzymania się przez Sąd w granicach sędziowskiej swobody ocen.

Jednakże i w tym zakresie nie doszło do zarzucanego uchybienia, gdyż zaprezentowana w uzasadnieniu wyroku ocena dowodów jest wszechstronna i logiczna, a przy tym zgodna z kryteriami, o których mowa w art. 7 k.p.k. W świetle tak dokonanej oceny materiału dowodowego nie budzi zastrzeżeń ustalenie, że kontrakt o nr 034/98 z dnia 21 września 1998 r. pomiędzy (...) Ltd. w H. K. a spółką (...) był fikcyjny, a transakcje będące jego przedmiotem pozorne. Nie ma przy tym racji obrońca adw. J. G. podnosząc, że okoliczności dotyczące obrotu polimerem w wyniku realizacji warunków przedmiotowego kontraktu znajdują potwierdzenie w zeznaniach pracowników spółek (...). Analiza

zeznań świadków, w tym K. D., M. T., H. O., B. Ż.-Z. i H. T., nie upoważnia do takiego wniosku. Z kolei zeznania E. S., E. K., czy też T. S. wobec braku wewnętrznej spójności oraz konsekwencji podlegały częściowo krytycznej ocenie, stąd też nie mogą prowadzić do podważenia trafności zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Ustalenia faktyczne przeciwne do tych, które próbuje wykazać obrońca, wynikają z szeregu dowodów trafnie wskazanych i szczegółowo omówionych w uzasadnieniu wyroku. Dokonując tych ustaleń Sąd nie pozostawił poza sferą rozważań takich dowodów, jak zeznania świadków V. S. i P. L. – przedstawicieli spółki (...). Tym dowodom Sąd Okręgowy poświęcił znaczną część uwagi wskazując w jakim zakresie i z jakich powodów zeznania w/w świadków uznaje za wiarygodne (str. 261-263v uzasadnienia wyroku). Świadkowie zaprzeczyli, aby doszło do zawarcia kontraktu nr 034/98 ze spółką (...) z siedzibą w C., którego przedmiotem miała być sprzedaż polimeru. Z zeznań świadków wynika również, że spółka (...) nie utrzymywała kontaktów handlowych ze spółką (...), w ogóle nie handlowała polimerem i nie wystawiała faktur dokumentujących sprzedaż takiego towaru. Wbrew twierdzeniom obrońców zeznania świadków dają podstawę do ustalenia, że zarówno faktury, jak i kontrakt będący podstawą dokonania przelewów, nie były autentyczne. Niewątpliwie, depozycje świadków V. S. i P. L., w powiązaniu z wyjaśnieniami oskarżonego A. S. (1), a także opinią biegłego B. M., stanowią wymagane przepisami k.p.k., a zarazem wystarczające, wsparcie dowodowe dla tych ustaleń.

Skoro przedstawiciele spółki (...) nie potwierdzili faktu związanego z podpisaniem przedmiotowego kontraktu to dywagacje na temat stosowanej w H. K. praktyki zawierania umów handlowych pozostają bez znaczenia dla oceny trafności poczynionych ustaleń. Nie można uznać by Sąd Okręgowy dopuścił się jakiegokolwiek uchybienia w ocenie w/w dowodów, który mógłby mieć wpływ na treść orzeczenia. Argumentacja Sądu jest zgodna z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego. Zeznania świadków nie są przecież odosobnione, lecz korespondują z innymi dowodami, w tym wyjaśnieniami A. S. (częściowo) i opiniami z zakresu badania pisma i dokumentów. Stąd też, zeznania wskazanych świadków (w zakresie fikcyjności przedmiotowego kontraktu) słusznie zostały uznane za wiarygodne źródło ustaleń. Formułując zarzut wadliwej oceny strona ma obowiązek wykazać, że Sąd I instancji dokonał błędnej oceny tego dowodu na poziomie dowolności, a więc z naruszeniem dyrektyw, o których mowa art. 7 k.p.k. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2007 r., IV KK 53/07, OSNwSK 2007/1/1230). Takie okoliczności nie zostały wykazane. Nie można również zgodzić się ze stanowiskiem obrony, że jakiegokolwiek istotne okoliczności, a wynikające z relacji w/w świadków, zostały przez Sąd I instancji pominięte.

Odnosząc się zaś do kwestii braku dokładnego określenia przypisanego czynu i ustalenia wielkości szkody stwierdzić należy, że i w tym zakresie

zarzuty apelacji są bezzasadne. W realiach przedmiotowej sprawy szkoda wyraża się w wartości środków pieniężnych pochodzących ze spółek, a stanowiących przedmiot transferu za granicę. Niewątpliwie była to kwota 7.150.680,00 USD dolarów amerykańskich stanowiąca równowartość 23.891.768,51 zł. Wskazana kwota wynika z analizy dokumentacji bankowej zawierającej wyszczególnienie wpłat na rachunek spółki (...) Ltd. w H. K. ze strony (...) Sp. z o. o. w C. za okres od 1 września 1998 r. do 30 czerwca 1999 r. Znajduje potwierdzenie w zestawieniu sporządzonym przez biegłą Z. C. (k. 1473-1474). Taka też kwota została określona w wyroku jako stanowiąca przedmiot przywłaszczenia. Wprawdzie opis czynu zawiera również wskazanie kwot przywłaszczonych na szkodę poszczególnych spółek, jednakże - w świetle poczynionych ustaleń - nie ulega wątpliwości, że istotą przestępstwa pozostawało dokonanie transferu mienia spółek za granicę pod pozorem realizacji kontraktu nr 043/98 z dnia 21 września 1998 r. Szkodę stanowi więc kwota 7.150.680,00 USD dolarów amerykańskich stanowiąca równowartość 23.891.768,51 złotych z dni transferów. O wielkości skutku (szkody) wywołanego działaniem przestępnym wiążącym się z realizacją znamion przestępstw skierowanych przeciwko mieniu decyduje tylko sama wartość zabranych rzeczy lub pieniędzy, czyli szkoda rzeczywista, na co słusznie zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny w Białymstoku w toku pierwotnego rozpoznania sprawy.

Nie jest także zasadny zarzut obrazu art. 413 § 1 pkt 4 i 5 k.p.k. w zw. z art. 442 § 3 k.p.k. Elementy konieczne z punktu

widzenia znamion przestępstwa przywłaszczenia znajdują się w opisie czynu, o czym była wyżej mowa. Natomiast sposób przeprowadzenia postępowania dowodowego w toku ponownego rozpoznania sprawy o czyn z pkt 7 wyroku (wobec A. D. i A. S.) nie wskazuje na uchybienie normie art. 442 § 3 k.p.k. poprzez niewykonanie zaleceń Sądu Apelacyjnego w Białymstoku. Oczywistym jest, że wskazania te nie mogły odnosić się do oceny poszczególnych dowodów po ich przeprowadzeniu w toku ponowionego postępowania. Z tych przyczyn postawiony zarzut należy uznać za chybiony.

Poddając ocenie zarzuty dotyczące opinii biegłego B. M. stwierdzić należy, iż przyjęcie (uwzględnienie) wniosków opinii nie uchybia normie art. 7 k.p.k. Sąd Okręgowy przedstawił w uzasadnieniu wyroku ocenę tego dowodu wskazując w jakim zakresie i z jakich powodów uznaje ją za miarodajną. Przedmiotowa opinia była wieloaspektowa, dotyczyła m. in. teorii zachowań gospodarczych. Część ze wskazywanych przez obrońców niejasności została skorygowana w toku opiniowania na rozprawie. W kontekście niejasności opinii nie doszło do oddalenia wniosków dowodowych obrońców. Jak wynika z akt sprawy biegły został wezwany na rozprawę w celu umożliwienia stronom stawiania pytań i wyjaśnienia stwierdzonych niejasności. Nie doszło zatem do naruszenia dyspozycji art. 170 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. Nie można również zgodzić się aby zachodziły podstawy osłabiające zaufanie do wiedzy czy też bezstronności biegłego.

Bezasadne są również zarzuty dotyczące obrazy art. 201 k.p.k. Ustawodawca w kwestii usunięcia wad opinii opisanych w art. 201 k.p.k. pozostawia decyzję co do sposobu jej dokonania organowi procesowemu. Przepis art. 201 k.p.k. wskazuje kierunki weryfikacji opinii biegłego i jednocześnie wyłącza stosowanie art. 170 k.p.k., w zakresie, w jakim chodzi o kolejną opinię. Opinia biegłego spełnia cechy zupełności - została oparta na wszelkich dostępnych i zgromadzonych dowodach, konkluzje poparte są należytym uzasadnieniem, w części sprawozdawczej opisane zostały przeprowadzone badania. Nie zawiera również wewnętrznych sprzeczności. Sprzeczność opinii zachodzi w sytuacji stosunku wykluczania się pewnych twierdzeń lub gdy twierdzenia są sprzeczne z przeprowadzonymi badaniami. Poza tym musi być to sprzeczność niewyjaśniana, a więc taka, która zachodzi jedynie w sytuacji, gdy oceniana opinia nie spełnia warunku przekonywalności. Pewne mankamenty opinii nie mają takiego charakteru by uniemożliwiały sądowi zajęcie stanowiska w kwestiach mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia.

Reasumując stwierdzić należy, że zaprezentowana przez Sąd meriti ocena dowodów, także w aspekcie wydanej w sprawie opinii, jest prawidłowa i pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k.

Wniosek

Apelacja adw. J. G.

Wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego

zasadny

od wszystkich zarzucanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

Apelacja r. pr. M. K. (1)

Co do czynu z pkt I i II wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzuconego mu czynu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji

Co do czynu z pkt III – brak wniosku

Apelacja adw. W. M. (2)

Wniosek o:

a. zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego A. D. (1) od popełnienia zarzucanych mu czynów, a na wypadek nie uwzględnienia wniosku w zakresie zarzutu z pkt I:

b. zmianę opisu czynu z punktu I wyroku, zakwalifikowanego w punkcie 1 wyroku poprzez zmianę opisu czynu, zmianę kwalifikacji prawnej na art. 271 § 1 k.k. i wydatne zmniejszenie kar zasadniczych orzeczonych wobec oskarżonego, a na wypadek nieuwzględnienia powyższych wniosków:

c. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

częściowo zasadny – wniosek w zakresie zmiany opisu czynu z pkt 1 wyroku i złagodzenia kary

niezasadne – wnioski w pozostałym zakresie

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Trafność zarzutu obrazy prawa materialnego (częściowo) w zakresie

czynu przypisanego oskarżonemu A. D. (1) w pkt 1 wyroku, co skutkowało zmianą opisu czynu (na korzyść oskarżonego), jak w pkt I.1c wyroku. W związku z tak dokonaną modyfikacją częściowo zasadny okazał się wniosek obrońcy adw. W. M. o złagodzenie kary pozbawienia wolności. Brak podstaw do uznania zasadności pozostałych zarzutów, z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu.

3.2.

Apelacja obrońcy oskarżonego A. S. (1)

Obraza przepisów prawa procesowego mająca wpływ na treść orzeczenia polegająca na:

- naruszeniu treści art. 442 § 3 k.p.k. poprzez niewykonanie przez Sąd Okręgowy wskazań Sądu odwoławczego, tj. Sądu Apelacyjnego w Białymstoku co do konieczności wyliczenia szkody majątkowej przez nowego biegłego posiadającego dostęp do pełnej dokumentacji, w tym dokumentacji bankowej i oparcie się na wyliczeniach wcześniej powołanej biegłej Z. C.,

- naruszeniu treści art. 2 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. i art. 170 § 1 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku o powołanie nowego biegłego wobec ujawnienia na rozprawie głównej okoliczności podważających posiadanie przez biegłego wiedzy specjalnej, jak też wskazujących na nierzetelność w wydanych opiniach takich jak m. in.: niezapoznaniu się przez biegłego z pełną dokumentacją księgową i bankową sp. C., zawyżeniu o kwotę ponad 10 mln zł straty w mieniu C., zaś w zakresie szkody wyrządzonej przez

zasadny

częściowo zasadny – w zakresie rażącej niewspółmierności kary

niezasadne – pozostałe zarzuty

pozostałych współoskarżonych o kwotę 50 mln zł, ustalenie , iż biegły nie posiadał wiedzy specjalnej w zakresie niektórych zagadnień i posiłkował się „wiedzą ogólną”, ustaleniu, iż argumenty wywiedzione przez biegłego na podstawie „wiedzy ogólnej” są obiektywnie nieprawdziwe i sprzeczne z obowiązującymi przepisami, twierdzeniu biegłego, iż nie posiadając wiedzy specjalistycznej powoływał się na wiedzę osoby trzeciej (czego nie ujawnił w treści pisemnej opinii), którą jak wynika z przesłuchania biegłego mógł błędnie zinterpretować, jak też ustaleniu w drodze przesłuchania S. S. (3), iż ten nie przekazywał biegłemu informacji, na które biegły się powoływał

oraz powołaniu się przez Sąd w uzasadnieniu postanowienia z dnia 27 lutego 2017 r. o oddaleniu wniosku o powołaniu biegłego na przesłankę nie wynikającą z treści art. 170 k.p.k.

w wyniku których to naruszeń przepisów prawa procesowego oraz przepisów art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. doszło do zaakceptowania przedmiotowej opinii jako zawierającej „wiele cennych informacji” i dokonania dowolnej oceny dowodów wskutek czego Sąd dokonał błędnych ustaleń stanu faktycznego przyjętych za podstawę orzeczenia mających wpływ na treść wyroku polegających na uznaniu, iż:

- polimer będący przedmiotem transakcji za pośrednictwem konosamentów nie istniał na co miały wskazywać braki w dokumentacji księgowej

(brak konosamentu, umowy przewozu, ubezpieczenia), jak też przesłuchania przedstawicieli spółki (...) w sytuacji, gdy: zeznania przedstawicieli tej spółki w wielu miejscach rażą zmiennością i osoby te miały interes złożyć nieprawdziwe zeznania, zaś wskazane dokumenty nie mogły znajdować się w dokumentacji spółki, a kwestie opłaty za frach i ubezpieczenie wynikały z innych dokumentów;

- ustalenie, iż A. S. działał w zamiarze przywłaszczenia wskazanych w zarzucie środków nie tylko na szkodę kierowanej przez niego spółki, ale i spółki (...), zwłaszcza w sytuacji, gdy w przypadku innego zarzutu sformułowanego względem A. D. (pkt 1 wyroku) i W. M. (pkt 18 wyroku) dot. fikcyjnego obrotu towarem innego rodzaju Sąd ustalił, iż obaj oskarżeni kierowali się jedynie zamiarem osiągnięcia korzyści majątkowej – art. 296 § 3 k.k. w zb. z art. 271 § 3 k.k.

- ustalenie, iż to A. S. (1) dokonał wpłat na konto firmowe C. w kwocie 930.360,00 USD – dolarów amerykańskich (3.638.994,76 złotych z dni wpłat) w sytuacji, gdy oskarżeni jedynie (dwukrotnie) wypełniali deklaracje wpłaty, zaś w trzecim przypadku wykluczono udział oskarżonych, zaś procedury bankowe wymagały osobistych wpłat, a w postępowaniu nie zgromadzono dokumentacji wskazującej na odstępstwo od tych zasad i fakt dokonywania jakiegokolwiek wpłaty przez A. S.;

- ustalenie, iż C. nie sprzedał polimeru do spółki (...) w zamian za co otrzymał w/w kwotę, jak i w ogóle nie miał kontaktów handlowych z tą firmą w sytuacji, gdy nie zdołano przesłuchać

jakiegokolwiek przedstawiciela, a w szczególności osób dokonujących wpłat na konto C., zaś firma (...) została wyrejestrowana z rejestru ukraińskiego w marcu 2000 roku;

- ustalenie, iż A. S. miał świadomość, że osoby dokonujące wpłat gotówkowych posługują się nieprawdziwymi dokumentami w postaci zgłoszenia przywozu do Polski wartości dewizowych;

- ustalenie, iż A. S. wyrządził szkodę w mieniu spółki w sytuacji, gdy spółka ta uzyskała więcej środków za sprzedaż polimeru niż wpłaciła sprzedawcy, tj. kwotę 1.730. 286,29 zł.

Błąd w ustaleniach faktycznych przyjęty za podstawę orzeczenia mogący mieć wpływ na jego treść poprzez ustalenie, iż:

- A. S. (1) wystawił wspólnie i w porozumieniu faktury sprzedaży polimeru przez (...) na rzecz (...) COMPANY, a następnie przez (...) COMPANY na rzecz nieistniejących firm (...). w sytuacji, gdy A. S. (1) nie brał żadnego udziału w wystawianiu dokumentów handlowych przez spółki (...), zaś firma (...). w okresie, kiedy wystawione zostały faktury istniała, zaś w imieniu pozostałych dokonywane były płatności do kasy (...) COMPANY;

- A. S. (1) ukrywał dokumentację C. na posesji swoich rodziców co w sposób pośredni miało świadczyć o celowym eliminowaniu materiału dowodowego oraz o jego winie.

Rażąca niewspółmierność orzeczonej kary pozbawienia wolności w wymiarze 3 lat pomijająca dyrektywy wymiaru kary, w szczególności sposobu życia

	oskarżonego przed popełnieniem przez niego przestępstwa, jak i po jego dokonaniu, czas jaki upłynął od popełnienia czynu – 20 lat i niekaralność oskarżonego przez cały ten okres oraz aktualną sytuację życiową oskarżonego, opiekującego się swoimi wiekowymi rodzicami.	
Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Z apelacji obrońcy oskarżonego jedynie zarzut dotyczący rażącej niewspółmierności kary należy uznać za zasadny.</p> <p>Zarzut obrazy przepisów postępowania i błędu w ustaleniach faktycznych nie jest zasadny z przyczyn już szczegółowo już omówionych przy ocenie zasadności apelacji obrońców oskarżonego A. D. (sekcja 3.1), a częściowo także przy ocenie apelacji obrońcy oskarżonego W. M. (sekcja 3.3 uzasadnienia). W związku z tym, że odnośnie czynu przypisanego w pkt 7 wyroku zachodzi ścisła łączność pomiędzy zarzutami nie jest celowe ponowne przywoływanie zaprezentowanej już przez Sąd Apelacyjny argumentacji.</p> <p>Kwestionując opinię biegłego B. M. obrońca pomija, że opinia ta była wieloaspektowa, a uwzględnienie jej wniosków nie uchybia normie art. 7 k.p.k. Formułując zarzut błędu w ustaleniach faktycznych obrońca pomija, że Sąd dokonał prawidłowej oceny dowodów, z których wyprowadził trafne wnioski tak w zakresie ustaleń, jak i oceny prawnej zachowania oskarżonego. Ustalenia faktyczne opierają się m. in. na wyjaśnieniach oskarżonego A. S. (1), a obrońca nie zarzuca i nie wykazuje, aby wyjaśnienia te zostały</p>		

nieprawidłowe ocenione przez Sąd I instancji. Sąd Okręgowy rozważył wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej oskarżonego nie uchybiając normie art. 366 § 1 k.p.k., 4, 7, 5 § 2 k.p.k. i art. 410 k.p.k.

Reasumując, Sąd Okręgowy w wyniku wnikliwej i w pełni akceptowalnej z punktu widzenia wymogów art. 7 k.p.k. analizy dowodów poczynił prawidłowe ustalenia faktycznie trafnie przyjmując opinie biegłego B. M. za wiarygodne źródło ustaleń. Słusznie także Sąd uznał, że twierdzenia oskarżonego A. S. (1), w których negował swoje sprawstwo, stanowiły wyraz przyjętej w sprawie linii obrony.

Zarzut rażącej niewspółmierności kary finalnie okazał się zasadny. W toku kontroli instancyjnej wyroku doszło do obniżenia wymiaru orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności do jednego roku i 6 miesięcy. Podkreślenia wymaga, że niewspółmierność kary zachodzi wtedy, gdy suma zastosowanych kar i środków karnych (wymierzona za przypisane oskarżonemu przestępstwo) nie odzwierciedla należycie stopnia szkodliwości społecznej czynu oraz nie uwzględnia w wystarczającej mierze celów kary określonych w art. 53 k.k. Jedną z tych dyrektyw jest uwzględnienie celów zapobiegawczych i wychowawczych (prewencja indywidualna), które kara ma osiągnąć w stosunku do sprawcy. W ocenie Sądu kara orzeczone w wymiarze roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za przypisany czyn powinna osiągnąć w stosunku do oskarżonego zarówno cel zapobiegawczy, jak i wychowawczy. Oskarżony nie

był dotychczas karany, prowadzi ustabilizowany tryb życia. Czyn, który mu przypisano został popełniony ponad 20 lat temu, a w tym okresie nie stwierdzono by oskarżony naruszył porządek prawny. Uwzględniając powyższe oraz jego postawę w toku postępowania (oskarżony przyznał się częściowo do popełnienia zarzucanego mu czynu i w swoich wyjaśnienia opisał okoliczności czynu) tak orzeczona kara jest sprawiedliwa. Wyjaśnienia oskarżonego pozwoliły na ustalenie m. in. roli A. D. i W. M. w przebiegu inkryminowanego zdarzenia. Dodatkowo jego nienaganna postawa w okresie od daty popełnionego czynu świadczy o pozytywnej prognozie kryminologicznej. Okoliczności te nie zostały należycie rozważone przez Sąd I instancji, a ich uwzględnienie pozwala na złagodzenie orzeczonej kary.

Powyższe w ocenie Sądu Apelacyjnego wskazuje na to, że dyrektywy wymiaru kary zostaną wobec oskarżonego osiągnięte przez orzeczenie kary jednego roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Wniosek

Wniosek o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie wyroku w tym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, zaś w przypadku nieuwzględnienia zarzutów opartych na art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. o zmianę wyroku poprzez orzeczenie kary w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

zasadny

częściowo zasadny – w zakresie kary

niezasadne – pozostałe wnioski

<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Częściowa zasadność zarzutu rażącej niewspółmierności (surowości) kary, co w zakresie kary pozbawienia wolności skutkowało jej złagodzeniem do jednego roku i 6 miesięcy. Brak podstaw do uznania zasadności zarzutów w pozostałym zakresie z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu.</p>		
<p>3.3.</p>	<p><u>Apelacja obrońcy oskarżonego W. M. (1)</u></p> <p>Obraza przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. naruszenie:</p> <p>art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. polegające na wewnętrznej sprzeczności wyroku w pkt 7 uniemożliwiającej dokładne i jednoznaczne ustalenie jaka kwota pieniędzy została przywłaszczona przez oskarżonych i jaka w związku z tym była realna szkoda każdej ze spółek, których sprawami majątkowymi każdy z oskarżonych miał obowiązek się zajmować;</p> <p>art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. i art. 170 § 1 k.p.k. polegające na nieuwzględnieniu wniosku obrońcy oskarżonego W. M. (1) zgłoszonego w piśmie z dnia 21 lipca 2015 r. o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, specjalisty z zakresu wyceny nieruchomości na okoliczność wysokości stawek najmu czynszu dzierżawnego nieruchomości opisanych w pkt V aktu oskarżenia (pkt 25 wyroku) mimo, iż kwestionowana w tym zakresie opinia biegłego B. M. (3) jest niejasna, albowiem biegły nie wskazał ani jednej</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny – zarzut obrazy prawa materialnego z pkt 1</p> <p># niezasadne – pozostałe zarzuty</p>

transakcji porównawczej, a ponadto wewnętrznie sprzeczna, ponieważ biegły raz twierdzi, że wynikające z badanych umów stawki najmu dzierżawnego stanowiły od 10-20 % ceny rynkowej, a w innym fragmencie tej samej opinii twierdzi, że od 5-10 % tej ceny;

art. 410 k.p.k. polegające na przypisaniu oskarżonemu w pkt 25 wyroku sprawstwa czynu z pkt V aktu oskarżenia polegającego na spowodowaniu szkody majątkowej w mieniu (...) Sp. z o. o. zawartą umową dzierżawy ze spółką (...) w wysokości nie mniejszej niż 3.360.000 zł mimo, iż całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy nie daje podstaw do takiego ustalenia;

art. 410 k.p.k. polegające na przypisaniu oskarżonemu w pkt 18 wyroku tego, że w ramach zarzucanego mu w pkt II aktu oskarżenia czynu przelał z konta bankowego (...) Company SA w W. za pośrednictwem (...) Banku SA Oddział w W. na inne konta bankowe łączną kwotę 52.290.831 zł mimo, iż materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstaw do takiego ustalenia, a ponadto Sąd przy dokonywanym ustaleniu w ogóle nie wziął pod uwagę, że część wymienionych w tym zarzucie faktur wystawionych przez (...) Company SA dla odbiorców towarów została opłacona;

art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k. polegający na dowolnym uznaniu przez Sąd z przekroczeniem zasad swobodnej oceny dowodów, że opinia biegłego B. M. (3) jest wiarygodna mimo, iż wszystkie pojawiające się w niej niejasności zostały rozstrzygnięte na niekorzyść oskarżonego;

art. 7 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. polegające na dowolnym uznaniu przez Sąd, iż oskarżony W. M. (1) w ramach zarzucanego mu w pkt I aktu oskarżenia czynu (pkt 7 wyroku) przywłaszczył sobie środki pieniężne spółki (...) SA mimo, iż brak jest jakiegokolwiek dowodu na to, że środki przelane na konto zagraniczne spółki (...) Ltd. w H. K. trafiły następnie do oskarżonego lub osób z nim współdziałających, a wątpliwości, które w tym zakresie wyraził również Sąd, rozstrzygnięte zostały na niekorzyść oskarżonego;

art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie przez Sąd dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, tj. oceny kontraktu 034/98 zawartego pomiędzy (...) Sp. z o. o. a (...) Ltd. w H. K. i uznanie go za sfalszowany ze względu na formę i zawarte w nim postanowienia, z pominięciem wyjaśnień oskarżonego W. M. (1), który opisał charakter współpracy pomiędzy nim a spółkami z H. K.;

art. 170 § 1 k.p.k. polegające na oddaleniu przez Sąd wniosku obrony o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego niż biegły B. M. (3), bez powołania się przez Sąd na jakąkolwiek z podstaw wskazanych w tym przepisie, przy jednoczesnym wskazaniu przez Sąd na przyczyny nie mieszczące się w katalogu określonym w art. 170 § 1 k.p.k.;

art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie przy ustalaniu stanu faktycznego w zakresie zarzutu V aktu oskarżenia (pkt 25 wyroku) zeznań M. B. (1) dotyczących warunków dzierżawy (...) przy ul. (...) w B., pomimo, iż zostały one uznane przez Sąd za wiarygodne w całości;

art. 7 k.p.k. polegające na dowolnym przyjęciu przez Sąd, że argumenty przytoczone przez biegłego B. M. (3) wykluczają realność transakcji objętych zarzutami I, II i III aktu oskarżenia przeciwko W. M. (1) (pkt 7, 18 i 21 wyroku);

art. 366 § 1 k.p.k. polegające na zaniechaniu wyjaśnienia przez Sąd co stało się z wierzytelnościami (...) Company SA, których dotyczą zarzuty I i II aktu oskarżenia przeciwko W. M. (1) (pkt 7 i 18 wyroku), w szczególności jakie efekty przyniosła ich windykacja i nie przesłuchanie D. W. – nabywcy tych wierzytelności – na powyższe okoliczności;

art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. polegające na zaniechaniu wyjaśnienia przez Sąd na jakiej podstawie doszedł do ustaleń, iż oskarżony działając w tym samym czasie i w ramach kontaktów pomiędzy tymi samymi podmiotami gospodarczymi działaniem swoim wyczerpywał znamiona dwóch różnych przestępstw – przywłaszczenia (art. 284 k.k.) i nadużycia zaufania (art. 296 k.k.).

Obraza przepisów prawa materialnego:

art. 296 § 1 i § 3 k.k. polegająca na ustaleniu przez Sąd, iż czyn oskarżonego W. M. (1) opisany w pierwszej części zarzutu V aktu oskarżenia (pkt 25 wyroku) polegający na wyrażeniu w imieniu (...) Sp. z o. o. zgody na poręczenie na przyszłość ewentualnych kredytów zaciąganych przez (...) Company SA w formie hipoteki wyczerpał znamiona przestępstwa opisanego w tym przepisie;

art. 1 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. polegająca na pociągnięciu

	<p>przez Sąd do odpowiedzialności karnej oskarżonego W. M. (1) za czyn opisany w pierwszej części zarzutu V aktu oskarżenia (pkt 25 wyroku) mimo, iż opisane tam zachowanie oskarżonego polegające na spowodowaniu niebezpieczeństwa wyrządzenia spółce (...) w przyszłości znacznej szkody majątkowej nie było penalizowane w dacie czynu;</p> <p>art. 1 § 1 k.k. polegający na pociągnięciu przez Sąd do odpowiedzialności karnej oskarżonego W. M. (1) za czyn opisany w zarzucie III aktu oskarżenia (pkt 21 wyroku) mimo, iż działaniem swoim oskarżony nie naruszył żadnego przepisu prawa i działał w granicach obowiązującego w dacie czynu prawa podatkowego.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Zarzut obrazy przepisów postępowania sformułowany w pkt I ppkt 1-12 apelacji uznano za niezasadny.</p> <p>W ocenie Sądu Apelacyjnego nie doszło do naruszenia przepisów prawa procesowego, o których mowa tym zarzucie. Postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone prawidłowo, wszystkie okoliczności o istotnym znaczeniu dla rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej oskarżonego zostały wyjaśnione, a ocena dowodów spełnia kryteria, o których mowa w art. 7 k.p.k. Nie doszło do naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k. Nie doszło także do obrazy art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. i art. 170 § 1</p>		

k.p.k. oraz 410 k.p.k. Sąd Okręgowy miał w polu uwagi wszystkie zebrane w sprawie dowody, zaś w uzasadnieniu wyroku wskazał na jakich przesłankach oparł swoje przekonanie o wiarygodności jednych dowodów i dlaczego nie uznał za wiarygodne dowodów przeciwnych, co dotyczy m. in. wyjaśnień W. M. (1) (częściowo). Obrońca nie wykazał, by ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd I instancji była dowolna. Stanowisko Sądu I instancji zostało wsparte rzeczową, logiczną argumentacją ze wskazaniem okoliczności przemawiających za ustaleniem, iż oskarżony dopuścił się zarzucanych mu przestępstw.

Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia nie potwierdziła, aby Sąd meriti dopuścił się uchybień w zakresie realizacji zasad rzetelnego procesu, w tym poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, o której mowa w art 7 k.p.k. Wbrew twierdzeniom skarżącego nie doszło do obrazy przepisów postępowania. Sąd Okręgowy oparł wydane rozstrzygnięcie na całości zebranego i ujawnionego w sprawie materiału dowodowego, dokonując jego prawidłowej oceny.

Naruszenie art. 410 k.p.k. może polegać na oparciu wyroku na okolicznościach nieujawnionych w toku rozprawy głównej, albo pominięciu przy wyrokowaniu okoliczności wynikających z przeprowadzonych dowodów (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2006 r., III KK 372/06, OSNwSK 2006, Nr 1, poz. 2450). Chodzi o pominięcie przy wyrokowaniu okoliczności o istotnym znaczeniu dla rozstrzygnięcia. Takiego

uchybień nie stwierdzono. Kontrola instancyjna oceny dowodów polega na sprawdzeniu czy ocena ta nie wykazuje błędów natury faktycznej (niezgodności z treścią dowodu) lub logicznej (błądność rozumowania i wnioskowania) oraz czy nie jest sprzeczna z doświadczeniem życiowym lub wskazaniami wiedzy. Takich błędów nie stwierdzono, co pozwala uznać, że poczynione ustalenia są prawidłowe. Sąd meriti miał w polu uwagi całość zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, który wszechstronnie przeanalizował i ocenił.

Rozstrzygając o odpowiedzialności karnej oskarżonego miał w polu uwagi całokształt ujawnionych w sprawie okoliczności. W wyniku trafnej dowodów Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne.

Zarzut z pkt I.1, I.6 i I.7 (dotyczący czynu przypisanego w pkt 7 wyroku) – uznano za niezasadny z odwołaniem skarżącego do argumentacji zaprezentowanej w sekcji 3.1. uzasadnienia (ściśła łączność tego zarzutu z zarzutami podniesionymi w apelacji obrońców oskarżonego A. D. i A. S. dotyczącymi rozstrzygnięcia co do tego samego czynu).

Podtrzymując stanowisko co do trafności rozstrzygnięcia Sądu I instancji wskazać należy, że poczynione ustalenia faktyczne (także te dotyczące istoty i sposobu określenia szkody) są prawidłowe. Nie budzi zastrzeżeń także ocena prawna zachowania oskarżonego W. M. (1) w aspekcie realizacji znamion przywłaszczenia mienia z art. 284 § 1 k.k. Odnosząc się do tej kwestii wskazać należy

skarżącemu, że przelanie pieniędzy na rachunek innej firmy w oparciu o fikcyjną umowę stanowi działanie zmierzające do pozbawienia spółki należącego do niej mienia, o czym była już mowa w niniejszym uzasadnieniu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 czerwca 2017 r., II AKa 166/17, LEX nr 2337047). Zachowanie oskarżonych, polegające na rozporządzeniu znajdującym się w ich posiadaniu mieniem, było bezprawne. Słusznie zatem przypisano oskarżonym działanie z zamiarem przywłaszczenia pieniędzy w rozumieniu art. 284 § 1 k.k. Środki przekazane na konto spółki (...) Ltd. w H. K. - jak wynika z poczynionych ustaleń - nie zostały pokrzywdzonym zwrócone. Doszło zatem do trwałego włączenia tych środków do majątku innego podmiotu i powiększenia tym samym jej stanu posiadania. Skutek w postaci utraty przez właściciela rzeczy powstaje z chwilą rozporządzenia mieniem przez sprawcę z wyłączeniem osoby upoważnionej, a więc gdy wola rozporządzenia rzeczą zostaje uzewnętrzniona poprzez zachowanie sprawcy (por. cytowany w apelacji wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 czerwca 2013 r., II AKa 83/13, Legalis 739838). Zatem, brak wykazania, że środki te finalnie znalazły się w dyspozycji oskarżonych i zostały włączone do ich majątku osobistego, nie oznacza, że ustalenia co do działania przez oskarżonych, w tym W. M. (1), z zamiarem przywłaszczenia są wadliwe. Dalsze cytowane przez obrońcę orzeczenia (Sądu Najwyższego i sądów powszechnych) potwierdzają w istocie trafność ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji. W tej sytuacji, nie budzi zastrzeżeń

stanowisko tego Sądu, który w uzasadnieniu wyroku stwierdził, iż brak możliwości ustalenia „dalszego losu” tych środków pieniężnych nie stanowi przeszkody do pociągnięcia oskarżonych do odpowiedzialności karnej. W tym aspekcie – wbrew twierdzeniom skarżącego - nie doszło do uchybienia normie art. 5 § 2 k.p.k., gdyż okoliczność związana z brakiem możliwości ustalenia co stało się z pieniędzmi po ich przelaniu na konto spółki (...) nie oznacza, że zachodzi nie dająca się usunąć wątpliwość co do realizacji znamion przestępstwa przywłaszczenia, którą należałoby rozstrzygnąć na korzyść oskarżonych. Co do istoty uchybienia, o którym mowa w art. 5 § 2 k.p.k., Sąd Apelacyjny odniósł się już przy ocenie zasadności apelacji obrońcy oskarżonego A. D. (1) - adw. J. G. (sekcja 3.1. uzasadnienia) - wskazując, że nie dająca się usunąć wątpliwość w sferze ustaleń faktycznych po pierwsze musi zostać powzięta przez sąd, a po drugie musi dotyczyć okoliczności o istotnym znaczeniu dla rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej oskarżonych.

Odnosząc się natomiast do argumentu, że przesłuchani w toku postępowania przedstawiciele (...) Ltd. w H. K., tj. V. S. i P. L. zeznali, że przelane środki były zapłatą za towar, który został wysłany do Polski (płatność przez spółkę (...) za należności wynikające z transakcji pomiędzy (...) Ltd. a (...), w imieniu której działał D. K.), stwierdzić należy, że Sąd I instancji miał na uwadze te okoliczności i prawidłowo je rozważył słusznie uznając zeznania świadków w tej części za niewiarygodne (str. 263-263v). Ocena ta nie nasuwa zastrzeżeń i jest zgodna z zasadami

prawidłowego rozumowania, jeśli się zważy na fakt, że świadkowie udostępnili rachunek firmowy celem wyprowadzenia przez oskarżonych środków pieniężnych z zarządzanych spółek. Słusznie Sąd Okręgowy ocenił zeznania świadków w tej części jako nielogiczne i nieprzekonujące, a przy tym nie znajdujące potwierdzenia w innych dowodach. Odnośnie pozostałych kwestii objętych zarzutem wypowiedziano się już w poprzednich sekcjach uzasadnienia (brak odmiennej argumentacji od tej, do której odniesiono się już przy ocenie zasadności pozostałych apelacji).

Odnosząc się do wątku związanego z czynem przypisanym w pkt 25 wyroku, zarzuty z pkt I.2, I.3 i I.9, dotyczące obrazy prawa procesowego uznano za niezasadne. Ustalenia dotyczące okoliczności zawarcia umowy dzierżawy ze spółką (...) Sp. z o. o. w W. w kontekście działania przez oskarżonego na szkodę spółki (...) Sp. z o. o. w W. należy ocenić jako prawidłowe, wynikające z przeprowadzonych w sprawie dowodów. Sąd Okręgowy wskazał jakie fakty uznał za udowodnione, na jakich oparł się przesłankach (dowodach) uznając ich wiarygodność i dlatego nie uznał dowodów przeciwnych. Z tak dokonaną oceną Sąd Apelacyjny w pełni się zgadza podzielając stanowisko co do oceny prawnej zachowania oskarżonego w tym zakresie. Nie ma racji obrońca twierdząc, że Sąd I instancji dopuścił się błędu dowolności opierając się w swoich ustaleniach na wadliwej opinii biegłego B. M., a ponadto uchybił normie art. 410 k.p.k. pomijając okoliczności wynikające z zeznań świadka M. B.. Przeciwnie

do twierdzeń skarżącego całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy upoważnia do wniosku, że oskarżony dopuścił się przestępstwa niegospodarności zawierając niekorzystną umowę ze spółką (...) przyjmując zaniżone stawki najmu dzierżawnego. Nie zasługują na uwzględnienie twierdzenia obrońcy, że opinia biegłego w zakresie kwestii wartości ceny rynkowej najmu dzierżawnego jest niepełna oraz zawiera wewnętrzne sprzeczności. Biegły przedstawił w opinii nie tylko wnioski, ale także przesłanki, na podstawie których doszedł do określonej konkluzji. W szczególności wskazał, że miał na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i dokonał stosownych badań porównawczych analizując umowy dzierżawy zawierane przez spółkę we wcześniejszym okresie. W tym aspekcie istotną okoliczność stanowi fakt, że czynsz ustalony ze spółką (...) oscylował na poziomie 1/5 wysokości czynszu płaconego przez dotychczasowych najemców. W świetle powyższego nie można zasadnie twierdzić, że biegły pominął jakiegokolwiek istotne okoliczności (w tym warunki umowy) wynikające z materiału dowodowego. W ocenie Sądu Apelacyjnego obrońca nie wykazał, aby opinia była niepełna, niejasna czy też sprzeczna wewnętrznie.

Zgłaszając zastrzeżenia do sposobu opracowania opinii i twierdząc, że została sporządzona w oparciu o nieweryfikowalne kryteria skarżący w żaden sposób nie uprawdopodobnił swoich twierdzeń. Zauważyć należy, że w kwestiach związanych z zarzutem niegospodarności nie zawsze zachodzi potrzeba korzystania z

tw. wiedzy eksperckiej, gdyż wystarczająca może okazać się po prostu racjonalna ocena ujawnionych w sprawie okoliczności dokonana samodzielnie przez Sąd. Analizując treść zawartej umowy dzierżawy słusznie Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że jej warunki powodowały pozbawienie O. K. możliwości do uzyskania przychodów z tego tytułu wskutek ustalenia ceny najmu dzierżawnego na poziomie 5-10 % cen rynkowych, a także ograniczały możliwość wypowiedzenia umowy przez okres co najmniej 25 lat. Zawarcie umowy dzierżawy na takich warunkach nie było racjonalnie uzasadnione (w aspekcie dbałości o interesy majątkowe zarządzanej spółki) i w efekcie prowadziło do wyrządzenia szkody majątkowej w kwocie 3 360 000 zł.

Podnieść należy, że biegły B. M. składał w sprawie opinię uzupełniającą odnosząc się rzetelnie do zgłoszonych przez obrońcę uwag i zastrzeżeń. Nie jest zatem zasadny zarzut obrazy art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. i art. 170 § 1 k.p.k., gdyż w sprawie nie zaistniały przesłanki uzasadniające dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii uzupełniającej lub powołanie innego biegłego. Przedmiotowa opinia w analizowanym zakresie spełnia kryterium przekonywalności, stąd też słusznie została uznana za miarodajną dla potrzeb ustaleń m. in. w kwestii ustalenia rozmiaru wyrządzonej szkody.

W konsekwencji za bezzasadny należy uznać zarzut z pkt I.2 apelacji co do sposobu rozstrzygnięcia wniosku dowodowego zgłoszonego przez obrońcę oskarżonego w piśmie z dnia 21 lipca 2015 r.

Rację ma jednak obrońca (częściowo) podnosząc zarzut obrazy prawa materialnego w odniesieniu do oceny zachowania oskarżonego opisanego w pierwszej części zarzutu z pkt V aktu oskarżenia polegającego na zawarciu umowy z (...) Company SA, w której wyraził zgodę na poręczenie zobowiązań tej spółki z tytułu kredytów zaciąganych w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. W tym zakresie istotne pozostają dwie kwestie, które nie zostały właściwie rozważone przez Sąd I instancji. Pierwsza z nich dotyczy oceny czy wyrażenie przez oskarżonego w imieniu O. K. zgody na zabezpieczenie przyszłych zobowiązań (...) Company SA może być uznane za działanie bezprawne, podjęte z nadużyciem uprawnień lub przekroczeniem przyznanych kompetencji. Druga kwestia dotyczy związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy zachowaniem oskarżonego a zaistniałą szkodą. O ile podjęcie przez oskarżonego decyzji gospodarczej (prowadzącej do ustanowienia na rzecz banku-wierzyciela hipoteki na nieruchomości) może być uznane za szkodliwe (jako godzące w interesy majątkowe zarządzanego podmiotu), o tyle – w ocenie Sądu Apelacyjnego - brak jest ścisłego związku pomiędzy tak ustalonym działaniem oskarżonego a zaistniałą szkodą. Na gruncie art. 296 § 1 k.k. powstanie szkody w mieniu pokrzywdzonego jest rozumiane jako wynik realizacji przez sprawcę znamion czynnościowych, a zatem szkoda musi być skutkiem działań podjętych przez sprawcę (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 29 marca 2019 r., II Aka 21/17, nie publikowane oraz Kodeks karny. Komentarz do art. 296 k.k.

pod red. R. Stefańskiego, wydanie 6). Nie wystarczy przyczynienie się do powstania szkody, jak to określił Sąd Okręgowy (str. 306 uzasadnienia wyroku). Pomiędzy działaniem sprawcy a zaistnieniem szkody w rozumieniu art. 296 § 1 k.k. musi zachodzić bezpośredni związek przyczynowo-skutkowy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 1995 r. I KZP 22/95, Legalis). Jak wynika z uzasadnienia wyroku Sąd I instancji powiązał szkodę z obniżeniem wartości majątku trwałego spółki (...) z o. o., na co miał wpływ m. in. spadek wartości akcji (...) SA (wniesionych do spółki (...) jako aport rzeczowy przez (...) Company SA), a stanowiących przedmiot zastawu na zabezpieczenie kredytu udzielonego (...) Company SA (por. uzasadnienie wyroku – str. 308-309). W tych warunkach nie można zasadnie uznać by szkoda majątkowa w kwocie 4 896.587,00 zł (wskazana w zarzucie z pkt V a.o.) wynikała z zachowania oskarżonego polegającego na wyrażeniu zgody na poręczenie zobowiązań majątkowych (...) Company SA w W..

W świetle powyższego należało dokonać zmiany zaskarżonego wyroku poprzez wyeliminowanie z opisu czynu zarzucanego w pkt V (a przypisanego w punkcie 25 wyroku) okoliczności związanych z umową z dnia 16 grudnia 1999 r. Jak słusznie dostrzegł obrońca samo zawarcie przedmiotowej umowy nie doprowadziło do powstania szkody. W konsekwencji zarzut obrazy prawa materialnego sformułowany z pkt II.1 apelacji uznano za zasadny. Objęcie penalizacją z art. 296 § 3

k.k. omówionego wyżej zachowania sprawy nie było prawidłowe.

W pozostałym zakresie zarzuty nie były zasadne. Ustalenia faktyczne w odniesieniu do czynów przypisanych w pkt 7, 18 i 21 wyroku nie budzą zastrzeżeń co do ich prawidłowości. Wynikają bowiem z poprawnie dokonanej oceny dowodów. Ocena ta jest wszechstronna i zgodna z kryteriami, o których mowa w art. 7 k.p.k. W kwestiach związanych z opinią biegłego B. M. Sąd Apelacyjny przedstawił już swoje stanowisko odnosząc się do tożsamyh zarzutów sformułowanych w pozostałych apelacjach (sekcja 3.1 i 3.2 uzasadnienia). Przyjęcie (uwzględnienie) wniosków opinii za miarodajne nie uchybia normie art. 7 k.p.k. Przypomnieć jedynie należy, że opinia biegłego B. M. była wieloaspektowa, dotyczyła szeregu zagadnień, w tym także z teorii zachowań gospodarczych, pomocnych do dokonania oceny zachowania oskarżonych z punktu widzenia trafności postawionych zarzutów. Sygnalizowane przez obrońcę niedokładności nie uniemożliwiały Sądowi orzekającemu zajęcia stanowiska w kwestiach będących przedmiotem opinii i mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia. W tej sytuacji zarzut dotyczący wadliwości opinii należy ocenić jako bezzasadny.

Uwiarygodnienie zarzutu dowolnej oceny dowodów wymaga zatem wykazania w oparciu o fakty i ich pogłębioną logiczną, że rzeczywiście Sąd pominął dowody istotne (nie jakiegokolwiek, lecz istotne) dla rozstrzygnięcia o sprawstwie i winie oskarżonego, że włączył do podstawy ustaleń dowody nieujawnione, że uchybił regułom prawidłowego,

logicznego rozumowania lub wskazaniom wiedzy i życiowego doświadczenia(wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 19 kwietnia 2012 r., II AKa 67/12, KZS 2013, Nr 10, poz. 90). Zarzut ten tylko wówczas może być uznany za słuszny, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez Sąd meriti z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Zarzut nie może sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu, wyrażonymi w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, lecz do wykazania jakich mianowicie konkretnych uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1975 r., II KR 355/74, OSNPG 1975, nr 9, poz. 84, Lex nr 16881). Nie doszło również do obrazy art. 410 k.p.k. Podstawę wyroku stanowił całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia. Warunkiem czyniącym zadość normie wynikającej z tego przepisu jest to, aby sąd miał w polu widzenia wszystkie dowody. Analiza akt sprawy wskazuje, że warunek ten został spełniony. Sąd I instancji dochował także zasady obiektywizmu procesowego, o której mowa w art. 4 k.p.k. Przypomnieć należy, że dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób odmienny od oczekiwań stron procesu nie stanowi naruszenia przepisów art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. (por. postanowienie Sądu

<p>Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., sygn. akt II KK 17/14).</p> <p>W tym stanie rzeczy pozostałe zarzuty i opartą na nich argumentację uznano za chybione.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Wniosek o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego W. M. (1) od czynów zarzucanych mu w pkt I, II, III i V aktu oskarżenia, a w przypadku braku podstaw do uwzględnienia powyższego wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Wnioski o uniewinnienie oskarżonego, jak też o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania nie były zasadne. Jednakże w wyniku uwzględnienia zarzutu obrazy prawa materialnego (odnośnie czynu przypisanego w pkt 25 wyroku) doszło do zmiany zaskarżonego wyroku w tym zakresie poprzez korektę opisu czynu, a także obniżenie kary pozbawienia wolności, o czym orzeczono, jak w pkt I.3h wyroku.</p>		

<p>OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	<p>PODLEGAJĄCE</p>
<p>4.1.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	

ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Skazanie oskarżonych za przypisane im czyny z uwzględnieniem dokonanych zmian. Zwolnienie oskarżonych od kosztów sądowych za postępowanie przed Sądem I instancji (pkt 36 wyroku).	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
<p>Trafność ustaleń faktycznych i wniosków wynikających z prawidłowej analizy materiału dowodowego. Brak podstaw do uznania zasadności zarzutów (w części nieuwzględnionej). Brak podstaw do zmiany wyroku w zakresie orzeczonych kar grzywny (jednostkowych i łącznych), która jest współmierna do stopnia winy sprawców i stopnia społecznej szkodliwości przypisanych czynów. Uwzględniając złagodzenie kar pozbawienia wolności za poszczególne czyny kara grzywny orzeczona na podstawie art. 33 2 k.k. i art. 309 k.k. (w zakresie czynów z art. 296 § 3 k.k.) w sposób prawidłowy uwzględnia i realizuje stawiane przed nią cele wychowawcze i zapobiegawcze, o których mowa w art. 53 § 1 i 2 k.k. Odnośnie kary łącznej grzywny górną granicę stanowi najwyższa kara jednostkowa przekraczająca ustalony w art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 czerwca 2010 r.) limit stawek dziennych. Orzeczenie grzywny na podstawie art. 309 k.k. wyłącza stosowanie art. 86 § 1 k.k., a zatem granice kary łącznej wyznacza grzywna najsurowsza pod względem liczby orzeczonych stawek (por. K. Buchała, A. Zoll, Komentarz do kodeksu karnego, Część ogólna, str. 561 oraz uchwała SN z dnia 25 października 2000 r., I KZP 29/2000, OSNKW nr 11-12, poz. 94).</p> <p>Brak podstaw do uwzględnienia zażalenia Prokuratora na rozstrzygnięcie o zwolnieniu oskarżonych od kosztów sądowych. Orzeczenie to jest prawidłowe uwzględniając sytuację osobistą i majątkową oskarżonych oraz rozmiar dolegliwości finansowych (grzywna w znacznym rozmiarze) wynikający z wyroku.</p>	

5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany
Jak w pkt I wyroku.	
Zwięźle o powodach zmiany	
<p>Częściowa zasadność zarzutów apelacji obrońców oskarżonych (pkt I.1.c. i I.1.g oraz pkt I.2.c, pkt I.3.c oraz I.3.h wyroku).</p> <p>Wyeleminowanie art. 271 § 1 k.k. (czyn z pkt 1) i art. 270 § 1 k.k. (czyn z pkt 7) z podstawy prawnej skazania. Zgodnie z przyjętą linią orzecniczą w kumulatywnej kwalifikacji prawnej czynu przypisanego w wyroku skazującym należy wyeleminować przepis dotyczący przestępstwa, którego karalność uległa przedawnieniu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 6 maja 2015 r., II AKa 88/15, Legalis). Nie zachodzi jednak podstawa do umorzenia postępowania z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. gdy przedawnienie karalności odnosi się tylko do poszczególnych fragmentów czynu w związku przyjętą kwalifikacją prawną (postanowienie SN z dnia 30 października 2014 r., I KZP 19/14, Legalis oraz wyrok SN z dnia 14 stycznia 2010 r. w sprawie V KK 235/09, Legalis).</p> <p>Wskazanie jako podstawy prawnej rozstrzygnięcia przepisów kodeksu karnego w brzmieniu ustawy obowiązującym do dnia 8 czerwca 2010 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k.</p> <p>Istotna modyfikacja opisu czynu przypisanego oskarżonemu A. D. w pkt 1 wyroku oraz W. M. w pkt 25 wyroku w połączeniu z regulacją z art. 447 § 1 k.p.k. spowodowała obniżenie kar pozbawienia wolności wymierzonej za te czyny. Kształtując natomiast wymiar kary za czyn przypisany w pkt 7 wyroku (zarzucony wszystkim oskarżonym) i mając na względzie zasadę indywidualizacji odpowiedzialności Sąd Apelacyjny uwzględnił rolę oskarżonych w przebiegu inkryminowanego zdarzenia. W ocenie Sądu prawidłowe uwzględnienie okoliczności określonych w art. 53 k.k. przy uwzględnieniu właściwości i warunków osobistych oskarżonych (niekaralność A. S. i W. M., ustabilizowany tryb życia wszysej oskarżeni) wskazuje</p>	

na konieczność obniżenia kar pozbawienia wolności również za ten czyn.

Obniżenie kar pozbawienia wolności wymierzonych oskarżonym A. D. i W. M. za poszczególne czyny musiało zostać poprzedzone uchynieniem orzeczenia o karach łącznych pozbawienia wolności. Konieczne było połączenie na nowo jednostkowych kar tego rodzaju. Karę łączną orzeczono stosując zasadę asperacji, a więc w wysokości zbliżonej do najwyższej z kar jednostkowych. W tym zakresie Sąd miał na uwadze związek podmiotowo-przedmiotowy pomiędzy poszczególnymi czynami oraz fakt, iż zostały one popełnione w zbliżonym okresie czasu. Także właściwości i warunki osobiste oskarżonych przemawiały za orzeczeniem kar łącznych odpowiednio w wymiarze 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (A. D.) oraz 6 lat pozbawienia wolności (W. M.). Na poczet tak orzeczonych kar łącznych zaliczono oskarżonym na poczet kary okresy związane z ich tymczasowym aresztowaniem w sprawie.

W związku z podstawą prawną środka karnego zakazu orzeczone w oparciu o art. 41 § 2 k.k. ustalono, że środek karny dotyczy zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie działalności handlowej i usługowej. Norma tego przepisu nie przewiduje możliwości orzeczenia zakazu zajmowania określonego stanowiska, o czym orzeczono w zaskarżonym wyroku.

Z uwagi na istotę czynu przypisanego w pkt 7 wyroku (przywłaszczenie mienia) i fakultatywny charakter środka karnego z art. 41 § 2 k.k. uznano za zasadne uchylene środka karnego zakazu, o którym orzeczono w pkt 11 (A. D.), 12 (A. S.) oraz 13 (W. M.).

W związku z powyższym połączono środki karne zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie działalności handlowej i usługowej orzekając ten zakaz na okres 5 lat (A. D.) i 6 lat (W. M.).

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji

5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia

5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
Pkt III	Zasądzenie wynagrodzenia dla adw. P. J. z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej oskarżonemu W. M. z urzędu w postępowaniu odwoławczym - art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. (z pomniejszeniem o kwotę 500 zł uiszczoną przez oskarżonego).	

Koszty Procesu	
-----------------------	--

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
Pkt IV	Rozmiar dolegliwości wynikający z kar wymierzonym oskarżonym oraz aktualna sytuacja osobista oskarżonych uzasadnia zwolnienie ich do kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze – art. 624 § 1 k.p.k. Te same względy przemawiały za zwolnieniem oskarżonych o kosztów procesu za postępowanie przed Sądem I instancji, co skutkowało brakiem podstaw do uwzględnienia zażalenia Prokuratora na rozstrzygnięcie o kosztach procesu w pkt 36 wyroku.

PODPISY
Katarzyna Capałowska Anna Zdziarska Anna Grodzicka

1.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1	
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego A. D. – adw. J. G.	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Całość wyroku	
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy

#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność	

	kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	Uchylenie	# Zmiana

1.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	2	
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego A. D. – r. pr. M. K. (1)	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Całość wyroku	
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego	

	zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	Uchylenie	# Zmiana

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	3		
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego A. D. – adw. W. M. (2)		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Całość wyroku		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		

1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego,	

	przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	Uchylenie	# Zmiana

1.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	4	
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego A. S.	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Całość wyroku	
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	

1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego,	

	przepadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	Uchylenie	#	Zmiana

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	5		
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego W. M.		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Całość wyroku		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		

1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego,	

	przepadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	Uchylenie	#	Zmiana

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	6		
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Rozstrzygnięcie o kosztach procesu w pkt 36 wyroku		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		

1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego,	

	przepadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	Uchylenie	#	Zmiana